SİİRT İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

2021

ORTAOKUL

01 - 05 MART

7

ÖDEV TAKİP SİSTEMİ

0484 223 10 28 arge56@meb.gov.tr siirt.meb.gov.tr @mem_siirt @siirtmem

ORAN ORANTI

ORAN NEDİR?

İki çokluğun birbirine bölünerek karşılaştırılmasına **oran** denir.

ÖRNEK: Aşağıdaki oranları yazalım.

3 sayısının 5 sayısına oranı: 3535
12 elmanın 2 elmaya oranı: 122122
9 kız bulunan 15 kişilik sınıfta kızların erkeklere oranı: 9696

ORANI VERİLEN İKİ ÇOKLUKTAN BİRİ VERİLDİĞİNDE DİĞERİNİ BULMA

Birbirine oranı verilen iki çokluktan biri verildiğinde diğerini bulurken oran uygun bir sayıyla genişletilerek verilmeyen çokluk bulunur. Bunu örneklerle açıklayalım.

ÖRNEK: Bir sınıfta kızların sayısının erkeklerin sayısına oranı 3535'tir. Bu sınıfta 12 kız varsa kaç erkek vardır?
Burada oranı uygun bir sayıyla genişleterek kızların sayısını verilen sayıya eşitleriz ve erkeklerin sayısını 20 buluruz.

KızlarınsayısıErkeklerinsayısı=35=3.45.4=1220KızlarınsayısıErkeklerinsayısı=35=3.45.4=1220 bulunur.
ÖRNEK: Bir torbada sadece mavi ve kırmızı renk bilyeler vardır. Torbadaki kırmızı renkli bilyelerin sayısının mavi renkli bilyelere oranı2323'tür. Bu torbada toplam 25 bilye olduğuna göre bunlardan kaç tanesi mavidir?
Kırmızılarla mavileri toplarsak toplam bilye sayısını bulacağımız için oranda da aynı işlemi yaparız.

KırmızıbilyelerMavibilyeler=23KırmızıbilyelerMavibilyeler=23 olduğu için MavibilyelerTümbilyeler=35MavibilyelerTümbilyeler=35 olur.
Daha sonra bu oranı genişleterek toplam bilye sayısını 25 yapıp mavi bilye sayısını 15 buluruz.

MavibilyelerTümbilyeler=35=3.55.5=1525MavibilyelerTümbilyeler=35=3.55.5=1525 bulunur.

ORANTI

İki oranın eşitliğine **orantı** denir.

12=3612=36 olduğu için 1212 oranı ile 3636 oranı orantılıdır.
Yukarıdaki orantı şu şekilde de yazılabilir: 1:2 = 3:6

Bu yazımda içte kalan sayılara içler, dışarda kalan sayılara dışlar denir. Yani 2 ve 3 içler, 1 ve 6 dışlar olarak adlandırılır. Orantıda içlerin çarpımı ile dışların çarpımı birbirine eşittir.

12=3612=36 orantısında 1.6=2.31.6=2.3 olduğu görülür.
Şimdi doğru orantı ve ters orantı nedir örneklerle görelim.

DOĞRU ORANTI NEDİR?

İki çokluktan biri artarken diğeri de aynı oranda artıyorsa ya da biri azalırken diğeri de aynı oranda azalıyorsa bu çokluklar **doğru orantı**lıdır. Eğer iki çokluk orantılıdır deniliyorsa burada doğru orantıyı anlamalıyız.

Doğru orantıya örnek verecek olursak:

► 1 kg portakal 3 TL ise 2 kg portakal 6 TL'dir. Burada ağırlık ile fiyat doğru orantılıdır.

► Benzer şekilde dakikada 1 soru çözen bir kişi aynı hızla 10 dakikada 10 soru çözer.

Burada şu göz ardı edilmemelidir:

Çoklukların ikisi de aynı oranda artmalı veya azalmalıdır. Yani biri 2 katına çıktığında diğerinin de 2 katına çıkması gerek.

Örneğin çocukken yaşımız arttıkça boyumuz uzar ama yaşımız 2 katına çıktığında boyumuz 2 katına çıkmaz. Burada doğru orantı yoktur.

Doğru orantılı çoklukların bölümü sabit bir sayıdır. Bu sayıya **orantı sabiti** denir.

Örneğin aşağıdaki örnekte gidilen yolun zamana oranı sabittir. (85)

TERS ORANTI NEDİR?

İki çokluktan biri artarken diğeri de aynı oranda azalıyorsa ya da biri azalırken diğeri de aynı oranda artıyorsa bu çokluklar **ters orantı**lıdır.

Ters orantıya örnek verecek olursak:

► Bir duvarı 5 işçi 4 günde örüyorsa, 10 işçi 2 günde örer. İşçi sayısı arttığında (2 kat) işin bitme süresi de (yarıya) düşer. İşçi sayısıyla süre ters orantılıdır.

► Benzer şekilde 100 km/sa hızla 3 saatte gidilen bir yol 50 km/sa hızla 6 saatte gidilir. Hız düşünce yol daha uzun sürede biter.Ters orantılı çoklukların çarpımı sabit bir sayıdır.

M	12	9	6
N	4	x	y

1) Verilen tabloda M ile N arasında doğru orantı vardır. Buna göre x+y kaça eşittir?

A) 2 **B)** 3 **C)** 4 **D)** 5

2)

K	12	9	6
L	3	a	b

Verilen tabloda K ile L arasında **ters orantı** vardır. Buna göre a+b kaça eşittir?

A) 5 **B)** 6 **C)** 8 **D)** 10

3) Bir üçgenin kenar uzunlukları 2,3 ve 4 sayılarıyla **ters orantılıdır**.

Üçgenin çevresi 39 cm olduğuna göre **en uzun kenarı** kaç cm'dir?

A) 18 **B)** 12 **C)** 9 **D)** 6

4) a ile b arasında ters orantı vardır. a = 8 iken b=8 oluyorsa a=16 iken b kaç olur?

A) 16 **B)** 12 **C)** 4 **D)** 2

5) Birbiriyle eş çalışma gücüne sahip her gün eşit iş yaparak 8 işçi bir tarlayı 9 günde çapalamaktadır.

Aynı tarlanın 6 günde çapalanabilmesi için

aynı nitelikte kaç çapalama işini yapmalıdır?

A) 16 **B)** 12 **C)** 8 **D)** 6

6) 6 litre gül yağı için 480 kg gül kullanılmaktadır.

Buna göre 560 kg gül kullanılarak kaç litre gül yağı elde edilir?

A) 7 **B)** 8 **C)** 9 **D)** 10

7) Bir takım elbise dikebilmek için terzi 5 metre kumaş kullanmıştır.

Buna göre bu terzi 45 metre kumaşla kaç adet takım elbise dikebilir?

A) 7 B) 8 C) 9 D) 10

$$\frac{5}{12} = \frac{25}{x}$$

8) Yukarıda verilen orantıda x kaça eşittir?

A) 2,4 **B)** 24 **C)** 48 **D)** 60

9) 35 kg un kullanılarak 63 tane ekmek yapılabiliyor.

Buna göre 54 tane ekmek yapmak için kaç kg un gerekir?

A) 27 **B)** 30 **C)** 32 **D)** 36

10) Bir mum 12 dakikada 2 cm erimektedir.

Boyu 9 cm olan mumun yarısı kaç dakikada erir?

A) 27 **B)** 21 **C)** 24 **D)** 30

11) Aşağıdaki sayılardan hangisi sırasıyla 2, 4 ve 6 ile **ters orantılıdır**?

A) 6, 4, 2 **B)** 6, 3, 2
C) 6, 2, 4 **D)** 6, 2, 3

12) Aşağıdaki sayılardan hangisi sırasıyla 2, 4 ve 6 ile **doğru orantılıdır**?

A) 18, 12, 6 **B)** 6, 4, 2
C) 6, 12, 18 **D)** 3, 5, 7

13) 240 kilometreyi 4 saatte gidebilen bir araç aynı hızla 6 saatte kaç kilometre yol gider?

A) 300 **B)** 320
C) 360 **D)** 372

14) 5 Çiftçi, bir tarlayı 12 günde çapalıyor. Çapalama işinin 6 günde bitirilebilmesi için, aynı nitelikte kaç çiftçiye ihtiyaç vardır?

A) 10 **B) 8** **C) 6** **D) 4**

15) x−2 ile 3x+7 sayıları sırasıyla 1 ve 4 ile doğru orantılıdır. Buna göre x kaçtır?

A) 9 **B)** 12
C) 10 **D)** 15

16) Bir otoparkta bir kısmı otomobil, diğer kısmı minibüs olan toplam 40 araç vardır.

Bu parktaki otomobil sayısının minibüs sayısına oranı 3/5 olduğuna göre park yerinde kaç otomobil vardır?

A) 15 **B)** 21 **C)** 25 **D)** 27

17)108 oyuncak 3 ve 6 yaşlarındaki iki çocuğa yaşlarıyla ters orantılı olarak paylaştırılacaktır. **Buna göre az oyuncak alan çocuk kaç oyuncak almıştır?**

A) 24 **B)** 36 **C)** 48 **D)** 72

18) 48 ceviz 3 ve 5 yaşlarındaki 2 kardeşe yaşlarıyla doğru orantılı olarak bölüştürülecektir.

Buna göre büyük kardeşe kaç ceviz düşer?

A) 18 **B)** 24 **C)** 27 **D)** 30

19) Bir kümeste sadece tavuk ve ördekler olmak üzere toplam 60 hayvan vardır.

Bu kümesteki ördeklerin sayısının tavukların sayısına oranı 2/3 olduğuna kümeste kaç ördek vardır?

A) 20 **B)** 24 **C)** 36 **D)** 42

20)Bir otobüste toplam 20 yolcu vardır. Bu otobüsteki erkeklerin sayısı 2 ile, bayanların sayısı 3 ile orantılıdır.

Buna göre otobüste kaç bayan vardır?

A) 9 **B)** 10 **C)** 12 **D)** 18

EK FİİL: İsim veya isim soylu sözcüklere gelerek onların cümlede yüklem olmasını sağlayan veya basit zamanlı fiillere gelerek onları birleşik zamanlı yapan ek hâlindeki imek fiiline denir.

Ek fiilin iki görevi vardır:

A. İsimleri ve isim soylu sözcüklere eklenerek onları yüklem yapmak

Ek fiil Bu görevinde dört farklı kiple çekimlenir:

1. Ek Fiilin Görülen (Bilinen) Geçmiş Zaman Çekimi

- ✔ Eki "idi"dir.
- ✔ Kişinin yaşadığı ya da gördüğü bir eylemi anlatır.

Örnekler

- ✔ Dün akşam seni arayan bendim. (ben idim)
- ✔ Morali bugünlerde bozuktu. (bozuk idi)

2. Ek Fiilin Duyulan (Öğrenilen) Geçmiş Zaman Çekimi

- ✔ Eki "imiş"tir.
- ✔ Kişinin duyduğu ya da öğrendiği bir eylemi anlatır.
- ✔ Sonradan fark edilme anlamı da katabilir.

Örnekler

- ✔ Güneydoğuda en mutlu şehir Siirt'miş. (Siirt imiş)
- ✔ Dünkü maçta o da varmış. (var imiş)

3. Ek Fiilin Şart Çekimi

Eki "ise"dir.

- ✔ Diğer kiplerden farkı ismi yüklem yapmamasıdır.
- ✔ Cümleye şart (koşul) anlamı katar.

Örnekler

- ✔ Dediğin kadar çalışkansa bu soruyu bilir. (çalışkan ise)
- ✔ İşin varsa daha sonra da gidebiliriz. (var ise)
- ✔ Eğer senin dostun değilse zaten gelmez. (dostun değil ise)

4. Ek Fiilin Geniş Zaman Çekimi

- ✔ Eki "-dir"dir.
- ✔ Eylemin her zaman gerçekleştiği anlamını veririr.
- ✔ Geniş zaman çekimlerinde "-dir" bazen yazılmaz ama var kabul edilir.

Örnekler

- ✔ Bizim okul çok güzel. (güzeldir.)
- ✔ Buraların havası çok temiz. (temizdir)

B. Basit zamanlı fiilleri birleşik zamanlı yapmak

Cümlede tek bir kip kullanılmışsa o basit zamanlı bir kiptir. Ancak o kipin yanına bir kip daha getirilirse o zaman birleşik zamanlı hâle dönüşür.

Örnekler

- ✔ Gelsem → Basit zamanlı
- ✔ Gelseydim→Birleşik zamanlı
- ✔ Gelmişler →Basit zamanlı
- ✔ Gelmiştin→Birleşik zamanlı

Ek fiil Bu görevinde üç farklı kiple çekimlenir:

1. Ek Fiilin Hikâye Birleşik Zamanı

- ✔ Eki "idi"dir.
- ✔ Cümleye terk edilmiş alışkanlık, gerçekleşmemiş beklenti gibi anlamlar katar.

Örnekler

- ✔ Akşamları dışarıda top oynardık.
- ✔ Geziye bizi de götürecekti.
- ✔ Bana çok önce haber vermeliydin.

2. Ek Fiilin Rivayet Birleşik Zamanı

- ✔ Eki "imiş"tir.
- ✔ Cümleye küçümseme ve benzeri anlamlar katar.

Örnekler

- ✔ Ödevini yapamamışmış.
- ✔ Babamın sözünü dinlemeliymişim.
- ✔ Bu kadar hata yapmamalıymışım.

3. Ek Fiilin Şart Birleşik Zamanı

- ✔ Eki "ise"dir.
- ✔ Cümleye şart (koşul) anlamı katar.

Örnekler

- ✔ Dersi dikkatli dinlerseniz öğrenirsiniz.
- ✔ Çalışmaya başladıysan devam et.

Ek Fiilin Olumsuzu

İsim cümlelerinde ek eylemin olumsuzu "değil" edatıyla yapılır. "değil" olumsuzluk edatı isimle ek fiil arasına eklenir.

Örnek: Bu, bizim aradığımız evdi
Bu, bizim aradığımız ev değildi.

Ek Fiilin Soru Şekli

Ek fiilin soru biçimi de diğer fiillerde olduğu gibi "mi" soru edatıyla yapılır. "mi" soru edatı isimle ek fiil arasına eklenir.

Örnek: Bu bizim aradığımız ev değil miydi?

1) Aşağıdaki kelimelerle verilen kipleri birleştirerek cümleler kurunuz.

Doktor	idi	O yaşlılara karşı çok merhametli bir doktordu.
Bahçe	dir	
Güzel	ise	
Masa	dır	
Okul	muş	

2) Aşağıda verilen fiilleri uygun kip ve ek fiil yardımıyla çekimleyerek cümleler kurunuz.

sev	yor	sa	
yaz	malı	miş	
gez	ecek	di	
bak	yor	mış	
hast alan	mış	dır	

3)Aşağıda cümlelerde ek fiil var mıdır? Varsa hangi görev ile kullanılmıştır?

Cümleler	Yoktur	Birleşik Zamanlı Fiil Yapmıştır	İsmi yüklem yapmıştır.
Bugün mutlaka gelecektir.			
Yarın Mersin'e yolcuyum.			
Bu havada dışarı çıkılmaz.			
İnsanları birbirine bağlayan güvendir			
Bu sabah beni aramış.			

4) Aşağıdaki sözcüklerden hangisi ek fiil eki almış bir isim değildir

A) Çirkindi
B) Sağlammış
C) Çalışıyor
D) Gelecektir.

5) Aşağıdakilerin hangisinde ek fiil kullanılmamıştır?

A) Bizim sınıftaki en çalışkan sendin.
B) Eski Siirt ne güzeldi.
C) Sınavı kazanacağını biliyorum.
D) Yaşlı dedesine o bakıyormuş.

1. Göreve yeni başlayan memurlara hafif iş veriliyor.

2. Tansiyon hastalarının yiyecekleri genelde hafif olmalıdır.

3. Hafif adımlarla yanıma doğru geldi.

4. Hırsız, yükte hafif, pahada ağır ne varsa almış.

6)"Hafif" sözcüğü numaralanmış cümlelerin hangisinde "güç veya yorucu olmayan" **anlamında kullanılmıştır?**

A) 1 **B)** 2 **C)** 3 **D)** 4

Sanatın gerçekleri yansıtması gerektiğini söyleyen Tolstoy, "Sanatta önemli olan bir takım karakterler yoluyla hikaye anlatmak değil, okuyucuya gerçekleri hatırlatmaktır." diyerek sanat eserlerinin insanlara boş şeylerle vakit kaybettirmemesi gerektiğini vurgular.

7) Aşağıdaki sözcüklerden hangisi Tolstoy'un cümlesindeki sözcüklerden birinin eş anlamlısı değildir?

A) Mühim **B)** Zaman

C) Edebiyat **D)** Öykü

Karşımda bin metre aşağıda İskenderun Ovası, soluk almaya hâli ve niyeti olmadan güneş altında dümdüz yatıyor. Aşağısı bana bir seyahat romanındaki Afrika çölünü andırıyor.

8) Bu metinde aşağıdaki söz sanatlarından hangileri vardır?

A) Konuşturma - Abartma

B) Kişileştirme - Benzetme

C) Abartma - Kişileştirme

D) Benzetme – Konuşturma

Yaşlılık sebebiyle veya sağlığı büsbütün bozularak çalışamaz duruma gelen kişiler

için “-------“ deyimi kullanılır

9) Boş bırakılan yere aşağıdaki deyimlerden hangisi getirilmelidir?

A) Gözden düşmek
B) Elden ayaktan düşmek
C) Pabucu dama atılmak
D) Dünyası yıkılmak

Mutlu olmayı yarına bırakmak; karşıya geçmek için nehrin durmasını beklemeye benzer ve bilirsin o nehir asla durmaz.

10) Bu cümlede anlatılan düşünceyle aşağıdakilerden hangisi arasında bir benzerlik vardır?

A) Hayatı vur patlasın çal oynasın tadında doyasıya yaşamak gerekir.
B) Mutlu olmak gerçekleşmeyen bir hayaldir.
C) Mutlu olmak için şartların olgunlaşmasını bekleyen mutluluğu yakalayamaz.
D) Güzel günler daima gelecekte bekler bizi

Önceleri bir bilgiyi elde edebilmek için ansiklopedileri ………… şimdi bilgisayarda ……sayfalar dolusu ………………ulaşıyoruz.

11) cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) alırken – bir sitede – kitaba
B) bulamazken – bir mesajla – mesaja
C) karıştırırken –bir düğmeyle –bilgiye
D) araştırırken – belgesellerde – kaynağa

12) "Geçmiş günleri mumla arıyorum"

diyen biri için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Hayatı pişmanlıklarla doludur.
B) Eskiden şimdikinden daha mutludur.
C) Şimdiki hâlinden memnun değildir.
D) Hayatı istediği gibi değildir.

13) “Bir şeyi siz beyaz olarak görürken ben siyah olarak görebilirim; fakat bir buluşma yerimiz yani bir gri alan her zaman vardır.” diyen biri için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Hoşgörülü
B) Uzlaşmacı
C) Barışçı
D) Kararsız

I. Onu aramayı ben de çok istiyordum ne var ki vaktimiz olmadı.
II. Soğuktan elleri titriyor ancak çalışmaya devam ediyordu.
III. Elindeki avucundaki tüm parayı bitirmiş oysaki beş parasız kalmıştır.
IV. Son zamanlarda çok yağmur yağdı bu yüzden ekinleri biçemedik.

14) Numaralandırılmış cümlelerin hangisinde yer alan geçiş ve bağlantı unsuru cümleye uygun değildir?

A) I **B)** II **C)** III **D)** IV

Öznel anlatım kişisel görüş içerir. Nesnel anlatım ise kişisel görüş yerine kanıtlanabilir yargılardan oluşur.

Buna göre,

(I) Avrupa'nın en büyük aktif yanardağı Etna, Sicilya'nın doğu kıyısında yer almaktadır.(II) Tarihi MÖ 1500'e kadar uzanan iki yüz civarı püskürmesi olduğu bilinmektedir. (III)Volkanın çevresindeki sıcak lavlardan kalan tüyler ürpertici izler, yeni lav akıntılarının izleri, antik püskürmelerle oluşmuş çam ve huş ağacı ormanlarıyla kaplı kayalar buranın cazibesini artırmaktadır. (IV) Bu özellikler, burayı dünyada mutlaka görülmeye değer yerler arasına dâhil etmektedir.

15) Metninde numaralanmış cümlelerden hangileri kişisel görüş içermemektedir?

A) I ve II. **B)** I ve III.

C) II ve IV. **D)** III ve IV.

16) Virgül aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıralı cümleleri ayırmak için kullanılmıştır?

A) Pul toplamak, kitap okumak onu mutlu ediyordu.

B) Arabasını kaygan yolda yavaş sürüyor, güvenlikten taviz vermiyordu.

C) İnsanoğlu; hayvanlar, bitkiler ve diğer canlılar için dünyayı yaşanmaz hale getirmiştir.

D) Elbette, size her konuda yardımcı olacağız.

I. yeni okyanuslar

II. gözden kaybetmeye

III. keşfedemez

IV. cesaret edemedikçe

V. insan, kıyıyı

17) Numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

A) I. **B)** II. **C)** III. **D)** IV.

18 - Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiil, geniş zamanın olumsuzuyla çekimlenmiştir?

A) Şu çocuğu tanıyor musun?
B) Bu tartışma hiçbir yere varamaz
C) Gitmedin mi sen hala?
D) Geç kalırsan seni beklemez.

Mezopotamya'nın esrarengiz tepeleri ve onların eteklerinde kalan paha biçilmez hazineler 12. yüzyıldan başlayarak Avrupalı tüccarların ve ardından bilim adamlarının ayağını bu uçsuz bucaksız çöllere çekmiştir. Bu ilginç tepelerin uzun çağlardan beri sinesinde sakladığı geçmişi günümüze getiren yazılarının okunup sırlarının çözülmesini sağlayan Sümeroloji bilimi yüz elli yaşındadır. Şimdiye kadar çok şeyin üstü açılmış olmasına rağmen bu konuda hala kesinleşmemiş birçok sırrın var olduğu kabul edilmektedir. Örneğin Sümerler Mezopotamya'ya nereden gelmişlerdir? Onların doğdukları yerler nerelerdir? Dilleri günümüzdeki dillerin hangisi ile akrabadır? gibi soruların cevapları hala kesin olarak verilememiştir.

19) Yukarıdaki metinden aşağıdakilerden hangisi çıkarılmaz?

A) Mezopotamya yüzyıllar boyunca birçok insan tarafından ilgi çeken bir bölge olmuştur.
B) Mezopotamya 12. yüzyılda yaşamış bir uygarlıktır.
C) Mezopotamya hakkında ortaya çıkarılan bilgiler henüz kesinlik kazanmamıştır.
D) Mezopotamya halkının kökeni ve dilleri konusunda günümüzde net bilgiler bulunmamaktadır.

1’den 6’ya kadar numaraları olan “Aslı, Berat, Ceren, Demet, Erkan ve Furkan” adlı öğrenciler el ele tutuşarak bir halka oluşturmuşlardır. Kurulan halkada kimin nerede olduğuyla ilgili bilinenler şunlardır:

• İki numarada Furkan, altı numarada Ceren vardır.

• Aslı ile Ceren’in ortasında Berat vardır.

• Erkan’ın yanındakilerden biri Aslı’dır.

20) Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi kesin yanlıştır?

A) Erkan beş numaradadır.
B) Ceren ile Furkan’ın ortasında Demet vardır.
C) Erkan’ın yanındakilerden diğeri Furkan’dır.
D) Ceren, Berat’la Demet’in arasındadır.

EVSEL ATIKLAR VE GERİ DÖNÜŞÜM

EVSEL ATIKLAR: İnsanlar ihtiyaçlarını karşılamak ve hayatlarını devam ettirebilmek için bazı kaynakları kullanmaları sonucunda ortaya çıkan işe yaramayan çevre için tehlike oluşturan her türlü madde **atık** olarak adlandırılır.

Evde kullanılan atık sular, atık yağlar, kâğıt, poşet, pil, şişe, kutu, plastikler, eskimiş elbiseler, metaller, eskimiş elektronik araçlar, sebze, meyve ve yemek atıkları **evsel atıklardır**. Bitki ve hayvan kaynaklı atıklara **organik atık** denir.

GERİ DÖNÜŞÜM: Atık malzemelerin çeşitli işlemlerden geçirildikten sonra ham madde olarak tekrar üretim süreçlerine kazandırılmasına **geri dönüşüm** denir.

Geri dönüşümün sembolü aşağıdaki gibidir

Geri Dönüşümün Önemi:

- Ham madde ihtiyacını azaltarak doğal kaynaklarımızın korunmasını sağlar.
- Enerji tasarrufu sağlar.
- Atık miktarını azaltarak çevre kirliliğinin önlenmesine katkı sağlar.
- Geri dönüşüm geleceğe ve ekonomiye yatırım yapmamıza yardımcı olur.
- Yeni iş imkanları oluşturur.

Geri Dönüşümü Olan Maddeler: Demir, bakır, alüminyum, piller, kâğıt, plastik, kauçuk, cam, akümülatörler, araç lastikleri, elektronik atıklar ve organik atıklar geri dönüşümü olan maddelerdir.

Geri Dönüşümü Olmayan Maddeler: Ampul, floresan, ayna, yiyecek bulaşmış kâğıtlar, karbon kâğıdı, işlem görmüş meyveler ve artıkları, motor yağı plastik şişeleri, antifriz kapları, benzin ve yağ ilave şişeleri geri dönüşümü olmayan maddelerdir.

Atık Kontrolü: Çevreye zarar verecek ya da geri dönüştürülebilecek her türlü atığın depolanması, taşınması, uzaklaştırılması ve geri dönüşüme kazandırılması ile ilgili çalışmalardır.Bunlar;

- Geri dönüşüm konusunda insanlar bilinçlendirilmelidir.
- Geri dönüşüm kutuları okullara, mahallelere , sitelere yerleştirilmelidir.
- Atık yağları , atık yağ kutularına atılmalıdır.
- Tıbbi atıklardan uzak durulmalıdır.

Yeniden kullanma: Evde kullanılan bazı araçları, eşyaları, mobilyaları ve kıyafetleri çöpe atmak ya da geri dönüşüme göndermek yerine tekrar kullanabiliriz. Kullanılabilir durumdaki eşyalarımızı ihtiyaç sahiplerine ulaştırmalıyız.

1) Aşağıdakilerden hangisi geri dönüştürülebilen maddelerden biri değildir?

A) Cam şişe B) Muz kabuğu
C) Pil D) Metal kola kutusu

2) Geri dönüşümle ilgili olarak aşağıdaki verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Evlerde ortaya çıkan bütün atıklar geri dönüştürülebilir.
B) Kullanım dışı kalan atıkların kullanılabilir hale gelmesidir.
C) Kağıt, cam, metal gibi atıklar geri dönüştürülebilir.
D) Evsel atıklar geri dönüşüm ile hammaddeye dönüşebilir.

3) Kâğıt, geri dönüşümü yapılabilen bir maddedir. Fakat geri dönüşüm yapılabilmesi için kâğıdın ıslanmamış olması gerekir. Ayrıca üzerine yemek atığı bulaşmış kâğıtların da geri dönüşümü sağlanamamaktadır.
Verilen bilgilerden yola çıkarak geri dönüşümün hangi aşamasının oldukça önemli olduğu sonucuna ulaşılabilir?

A) Ayırma
B) Sınıflandırma
C) Değerlendirme
D) İnceleme

4) Cemre'nin anneannesi marketten aldığı yoğurt bittikten sonra yoğurt kabını süsleyerek içine toprak doldurup çiçek dikmiştir.Bunu gören Cemre, Fen Bilimleri dersinde öğrendiği kavramları hatırlamış ve bu olayın adının ………………….. olduğunu söylemiştir.
Noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

A) Geri dönüşüm
B) Organik atık
C) Atık Kontrolü
D) Yeniden Kullanma

5) Aşağıdakilerden hangisi evsel katı atıklar arasında yer almaz?

A) Pil
B) Kırık bardak
C) Kızartma yağı
D) Kağıt

6) Aşağıda verilen bilgilerden hangisinde geri dönüşümün faydalarından bahsedilmemiştir?

A) Enerji ve hammadde tasarrufu sağlar.
B) Çevre kirliliğinin önlenmesine katkı sağlar.
C) Daha çok atık birikmesini sağlar.
D) Yeni iş imkanları oluşturur.

7) Aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Kağıt, cam, plastik ve metallerin çoğu geri dönüştürülebilir.
B) Geri dönüşüm ile petrolden tasarruf sağlanır.
C) Yeniden kullanma, doğal kaynakların korunmasını sağlar.
D) Geri dönüşüm ekonomik olarak enerji kaybını arttırır.

8) Aşağıda verilenlerin kaç tanesi geri dönüşümün yararlarındandır?

- Doğal kaynakların korunması
- Enerji tasarrufu
- Ekonomik tasarruf
- Çevrenin korunması

A)1 B)2 C)3 D)4

9) Aşağıda verilen kurumlardan kaç tanesi atık kontrolü uygulamalarında doğrudan görev alır?

- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
- Kızılay
- Türk Hava Yolları
- Belediyeler
- Çevre ile ilgili sivil toplum kuruluşları

A)2 B)3 C)4 D)5

10) Aşağıdakilerden hangisi geri dönüşümdür?

A) Eski pantolondan çanta yapımı
B) Plastik bardaklardan gece lambası yapımı
C) Atık camlardan cam şişe yapımı
D) Eski araba lastiklerinden çiçeklik yapımı

11) Kullanılmış bir cam şişe toplanıp çeşitli işlemlerden geçirildikten sonra fabrikadan cam kavanoz olarak çıkıyor.
Aşağıdakilerden hangisi bu işlemlerden geçmez?

A) Kullanılmış metal salça kutusu
B) Soyulmuş meyve kabuğu
C) Kullanılmış yoğurt kabı
D) Kullanılmış defter

12) Kullanılmış kızartmalık yağların geri dönüşümü ile verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?
A) Kullanılmış kızartmalık yağlar biyodizel üretiminde kullanılır.
B) Kullanılmış kızartmalık yağlar belediyelerce toplanıp değerlendirilir.
C) Kullanılmış kızartmalık yağlar elektrik üretimi amacı ile kullanılabilir.
D) Kullanılmış kızartmalık yağlar geri dönüşüm ile yeni ürün kızartmalık yağa dönüşebilir.

13) "Geri dönüşüm ülke ekonomisine katkı sağlar."
Aşağıda geri dönüşümün faydaları ile ilgili verilenden hangisi bu bilgi ile doğrudan ilişkili değildir.

A) Yeni iş kolu oluşturarak işsizliği önler.
B) Ormanların azalmasını önler.
C) Başka ülkelerden ithal edilmesi gereken hammadde miktarını azaltır.
D) Gereksiz enerji kullanımının önüne geçer.

14) Atıklarla mücadele etmek için aşağıdakilerden hangisi veya hangileri uygulanabilir?

I. Ürünlerde daha az ambalaj kullanılmalıdır.
II. Ürünler kullanılamaz hale gelmeden atılmamalıdır.
III. Kullanılabilir durumdaki eşyalar çöpe değil ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmalıdır.

A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I,II ve III

15) Geri dönüşüm; atıkların çeşitli işlemlerden geçtikten sonra hammadde olarak tekrar üretime katılmasına denir.

I. Çevre
II. Enerji
III. Ekonomi
IV. Doğal kaynaklar

Geri dönüşümün yukarıdakilerden hangisi veya hangilerinin üzerinde olumlu etkisi vardır?

A) I ve II B) I,II ve III
C) I,II,III ve IV D) II,III ve IV

16) Aşağıdaki uygulamalardan hangisi geri dönüşümün sağlıklı bir şekilde yapıldığını göstermez?

A) Atıklar çevreye değil çöp kutularına atılmalıdır.
B) İnsanlar geri dönüşüm konusunda bilinçlendirilmelidir.
C) Geri dönüşümü sağlanabilecek ürünler tercih edilmelidir.
D) Atıklar ayrıştırılarak toplanmalıdır.

17) Aşağıdaki maddelerden hangisinin geri dönüşümü yoktur?

A) Naylon poşet

B) Pencere demirleri

C) Plastik motor yağı şişesi

D) Cam

18) Geri Dönüşüm: Atıklar çeşitli işlemlerden geçirilerek hammadde olarak tekrar üretime katılmasıdır.
Geri Kazanım: Atıkların çeşitli işlemlerden geçirilerek biçimleri değiştirilip başka ürünlere dönüştürülerek tekrar kullanılmasıdır.
Yeniden Kullanım: Atıkların temizlenip,süslenerek yeni şekil verilip tekrar tekrar kullanılmasıdır.
Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi geri kazanıma örnektir.

A) Eski araba lastiklerinin boyanıp içine toprak doldurularak çiçeklik yapılması,
B) Eski araba lastiklerinin çeşitli işlemlerden geçirilerek halı saha zeminlerinde kullanılması,
C) Meyve kabuklarının çeşitli işlemlerden geçirilerek organik gübreye dönüşmesi,
D) Meyve kasalarından balkon mobilyası yapılması,

19) Aşağıdaki davranışlardan hangisi doğru bir davranış <u>değildir?</u>

A) Evimizde hiç atık oluşturmamalıyız.
B) Atıklarımızı gruplandırarak toplamalıyız.
C) Küçülen kıyafetlerimizi ihtiyacı olan kimselere ulaştırmalıyız.
D) Atıklarımızı azaltmak için ailemizle birlikte fikir paylaşımı yapabilmeliyiz.

20) Aşağıdakilerden hangisi geri dönüşümün faydalarından biri <u>değildir?</u>

A) Ülke ekonomisine katkı sağlar.
B) Doğal kaynaklarımızı korur.
C) Çevre kirliliğini önler.
D) Doğal dengenin bozulmasına neden olur.

4.ÖĞRENME ALANI: BİLİM, TEKNOLOJİ ve TOPLUM

KİL TABLETLERDEN AKILLI TABLETLERE

Buluş (İcat): Bilinen bilgilerden yararlanarak daha önce bilinmeyen yeni bir bulguya ulaşma veya yöntem geliştirme, icat demektir.
Örnek: Edison'un ampulü bulması

Sümer Çivi Yazısı(MÖ 3200): MÖ. 3200'lerde Mezopotamyada yaşayan Sümerler kil tabletler üzerine kazınarak oluşturulan ve tarihte kullanılan ilk yazıdır.

Hiyeroglif yazı(MÖ 3000):Mısırlıların resimleri simgeleştirerek oluşturdukları yazıdır. Resim yazısı olarak ta bilinen bu yazı türü 700'den fazla işaretten oluşmaktadır.

Fenike Alfabesi(MÖ 1000): Fenikeliler, sembollere dayanan kendilerine özgü bir alfabe geliştirmişlerdir. Günümüzdeki bir çok alfabenin temelini bu alfabe oluşturmaktadır.

Latin Alfabesi(MÖ 750): Yunanlılar Fenike Alfabesine ünlü harfleri de ilave etmişlerdir. Yunanlıların geliştirdiği 26 harflik alfabeyi daha sonra Romalılar, günümüzde de kullandığımız Latin Alfabesine dönüştürdüler

Tarihte bilinen ilk kitap örneği **kil tabletlerdi**. Bu tabletler kil hamurunun üzerine çiviye benzer kamışlarla yazı yazıldıktan sonra bunların güneşte veya fırında kurutulması ile yapılırdı. Kil tabletlerin hazırlanmasının uzun süre alması ve ağırlığı nedeniyle kullanımı zordu.

Asur Kralı Asurbanipal'ın (Asurbanıpal) (MÖ 669-629) başkent Ninova'daki sarayının kütüphanesinde 20.000'den fazla **tablet** bulunuyordu. **Dünyanın ilk kütüphanesi Ninova'da kurulan bu kütüphanedir.**

Eski **Mısırlılar** yazı yazmak için **papirüs** kağıdını icat ederek insanların işlerini kolaylaştırmışlardır. Mısır'da kurulan

İskenderiye Kütüphanesinde çoğunluğu **papirüs** kâğıdından hazırlanmış yaklaşık 900 bin kitap bulunuyordu.

Anadolu'da kurulan **Bergama Krallığı,** papirüsten çok daha kullanışlı, katlanıp kitap hâline getirilebilen **parşömen** kâğıdını icat ettiler. **Bergama Kütüphanesinde** parşömen kâğıdından hazırlanmış 200 bin rulodan fazla kitap bulunuyordu

Kağıdı ilk önce **Çinliler** bulmuş, VIII. yüzyıldan itibaren **Müslümanlar** kâğıt yapımını **Çinlilerden** öğrenerek kullanmaya başlamışlardır. XI. yüzyılda meydana gelen **Haçlı Seferleri** ile **Avrupalılar kâğıt yapımını Müslümanlardan** öğrenmişlerdir. Matbaanın icadı kağıda olan gereksinimi arttırmıştır. Ancak kâğıdın üretiminin pahalı olması bilginin yayılmasını güçleştirmiştir. **Çinlilerin yaptığı buluşlar: Kâğıt, barut, pusula ve matbaadır.**

XVIII.yüzyılda günümüzdeki kağıt teknolojisi kullanılmaya başlamış; böylece **kâğıt ucuzlamış, dolayısıyla kitabın maliyetinin düşmesiyle bilginin yayılması hızlanmıştır.**

Bilginin Depolanması ve Aktarılmasında Yaşanan Değişim

-Kil tabletler
-Kitap
-Bilgisayar ve diskler
-E Kitap Okuyucular
-Genel Ağ ve Arama Motorlar

1) Günümüzden yaklaşık yirmi
bin yıl önce mağara duvarlarına
resimler çizerek, başımızdan
geçenleri ve bildiklerimizi,
kendimizden sonra
gelenlere aktarmak istedik

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin bir göstergesidir?
A) Tarımsal üretimin arttığının
B) Yerleşik hayata geçildiğinin
C) Tekerleğin kullanıldığının
D) Resim sanatının ortaya çıktığının

2)Tapınaklara depolanmak
üzere getirilen ürünlerin
kime ait olduğunu kaydetmek
için yapılan
semboller zamanla yazı
haline gelerek Çivi
yazısı adını almıştır

Buna göre yazının bulunmasında aşağıdakîlerden hangisinin etkili olduğu savunulabilir?
A) Ekonomik faaliyetler
B) Askerî mücadeleler
C) Dinî inançlar
D) Astronomi çalışmaları

3)"Söz uçar yazı kalır."
Bu atasözü ile anlatılmak istenen temel düşünce aşağıdakilerden hangisidir?
A) Sözün yazı kadar önemli olmadığı
B) Bilgi ve düşüncelerin yazılması durumunda kalıcı olacağı
C) Söz söylemenin yazmaktan daha zor olduğu

4) Yazının bulunmasıyla birlikte tarih kayıt altına
alınmaya başlamıştır. Böylece insanlar var olan
bilgilerini unutmamanın ve bunu sonraki nesillerle
paylaşmaya başlamıştır

Buna göre yazının bulunmasının aşağıdakilerden hangisini engellediği söylenebilir?
A) Yeni bilgiler elde edilmesini
B) Geçmişin detaylı incelenebilmesini
C) Bilgi birikiminin zamanla unutulmasını
D) Günümüz medeniyetinin oluşmasını

5) Yazı MÖ 3500 yıllarında Sümerler tarafından
bulunmuş ve buradan göçler savaşlar ve ticaret
aracılığı ile çeşitli toplumlara yayılmıştır
Yazının bulunmasının ve kullanılmasının aşağıdakilerden hangisine ortam hazırladığı <u>savunulamaz?</u>
A) Bilgi aktarımının kolaylaşması
B) Tarihin kayıt altına alınması
C) Geçmişe ait daha güvenilir bilgilere ulaşılması
D) Savaşların ve göçlerin daha fazla olması

6) Belki yazı yazmak için kullanılan araçlar değişti ama
yazının amacı aynı kaldı
Buna göre yazının kullanılmasındaki amaçlar arasında aşağıdakilerden hangisi <u>olamaz?</u>
A) Bilgi ve tecrübelerin aktarılması
B) Düşüncelerin ortaya çıkmasını engelleme
C) Hesapları kayıt altına alma
D) Duyguların paylaşılması

7) Haçlı Seferlerinde öğrenilen
matbaayı biraz daha
geliştirerek hareketli matbaa
aline getirdim ve
günde 300 sayfa basabilecek
duruma geldik
Bu durumun,
I. Basılan kitap sayısında artış yaşanması
II. Kitapların daha ucuza mal edilmesi
III.Bilgi seviyesinin yükselmesi
sonuçlarından hangisi ya da hangilerine ortam hazırladığı savunulabilir?
A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

8) İnsanlık tarihi yazının icadıyla başlar. Bu icatla bilgi
toplanabilir, iletilebilir, saklanabilir hale gelmiştir
Yazının icadından yaklaşık 5000 yıl sonra modern
matbanın temelleri atılmış böylece bilginin yayılması
kolaylaşmıştır.
Buna göre; aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?
A) Tüm toplumlar yazılı hayata aynı anda geçmiştir
B) Yazının icadıyla yeni bir dönem başlamıştır.
C) Yazıyla mevcut bilgiler kalıcı hale gelmiştir.
B) Matbaanın icadıyla bilgiler geniş kitlelere Ulaştırılmıştır

**9) Günümüzde basım tekniği vb matbaanın gelişmiş
olmasının aşağıdakilerden hangisine ortam hazırladığı savunulamaz?**
A) Kitapların fiyatının yüksek olması
B) Daha çok kitabın basılması
C) Okuma-yazma oranının artması
D) Kültürel gelişimin daha hızlı olması

10) Matbaanın Avrupa'da kullanılmaya başlaması, kullanıldığı bölgelerde, ilk önce hangi yönde bir değişim yaşanmasına sebep olmuştur?
A) Stratejik
B) Dini
C) Kültürel
D) Siyasi

11) Haçlı Seferleri'nden sonra Avrupalılar Türk-İslâm
dünyasından aldıkları matbaayı kullanmaya başlamış, Yeni Çağda ise matbaa tekniğini geliştirerek daha çok kitap
basmışlardır.
**Aşağıdakilerden hangisi bu parçadan çıkarılacak
yargılardan değildir?**
A) Yeni Çağda matbaa tekniği gelişmiştir.
B) İlk matbaayı Avrupalılar icad etmiştir.
C) Matbaa, Türk-İslâm dünyası tarafından kullanılmaktadır.
D) Savaşlar kültürel etkileşime yol açmıştır

12) Avrupa'da kağıt ve matbaanın yaygınlaşmasıyla
kitap basımı arttı ve okuma - yazma ayrıcalık olmaktan
çıktı. Böylece yeni görüşler daha geniş alanlarda
yayılırken, insanlar dini bilgileri, kilise gibi aracılar
olmadan öğrenmeye başladılar.
Yukarıda verilen bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?
A) Matbaadan sonra okuma - yazma oranında
artma olmuştur.
B) Matbaadan önce dini bilgiler kilise sayesinde
öğrenilmiştir.
C) Avrupa'da yeni görüşler herkes tarafından kabul
edilmiştir.
D) Avrupa'da yeni ve farklı düşünceler ortaya çıkmıştır

13) Kaş Uluburun açıklarında MÖ. 1300'lerde batmış olan bir ticaret gemisinin batığından çıkarılan kalıntılar arasında bal mumu tabletlerine de rastlandı. Uzmanlar bu gemide bulunan bal mumlu yazı tabletinin geminin taşıdığı malzemeleri kaydetmek için kullanıldığını düşünüyor. **Haberdeki bilgiye göre bal mumlu tabletler hangi alanda bilginin saklanması ve aktarılmasında kullanılmıştır?**

A) Ekonomi B) Diplomasi

C) Edebiyat D) Sağlık

14) Anadolu uygarlıkların içinde yazıyı MÖ. 2000'lerde ilk kez Hitit krallığı kullandı. Mezopotamya'dan gelen Asurlu tüccarlar, Sümerlerden öğrendikleri çivi yazısını Anadolu'ya getirdiler.

Buna göre;
I. Uygarlıklar arasında kültürel etkileşim yaşanmıştır,

II. Asurlar Anadolu'da tarihi devirlerin başlamasını sağlamıştır,

III. Hititler hem çivi yazısını hem de hiyeroglif yazısını kullanmışlardır,

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I-II B) II-III
C) I-III D) I-II-III

15) MÖ. 3000'lerde Mısır medeniyetinde hiyeroglif denen resim yazısı kullanılmaya başlandı. Hiyerogliflteki semboller bazen nesneyi temsil ettiği gibi bazen de bir sesi temsil ediyordu. Örneğin, bir çift bacak, gitmek; bir çift göz, görmek anlamına geliyordu. Yazılar sağdan sola ya da yukarıdan aşağıya doğru yazılıyordu. Sümerlerin kil tabletlerine karşın Mısırlılar Papirüs üzerine farklı renkte mürekkepler kullanarak fırça ve tüylerle yazı yazıyorlardı.
Buna göre Hiyeroglif ile ilgili hangisine ulaşılamaz?
A) Bilginin korunmasında kullanılmıştır.

B) Sembollerden oluşan bir yazı sistemidir.

C) Yazılışı ve okunmasında farklı kuralları mevcuttur.

D) Sadece din adamları tarafından yazılmıştır.

16) "Kitap alın, bildiklerinizi yazın; zira söz uçar, yazı kalır."
Yukarıdaki Arap atasözünde vurgulanan düşünceye göre yazı;
I. Bilgilerin aktarılmasında,

II. Bilgilerin depolanmasında,

III. Bilgilerin kalıcı hale gelmesinde,

İşlevlerinden hangilerini yerine getirir?

A) I-II B) I-II-III
C) I-III D) II-III

17) Yazı, kağıdın kullanılmaya başlanmasından önce kil tablet, taş, deri ve tahta parçaları üzerine yazılıyordu. Günümüzde kâğıdın yanında bilgisayar, tablet bilgisayar, cep telefonu gibi teknolojik aletleri yazı yazmak, yazıyı aktarmak ve yeni bilgiler öğrenmek için sıkça kullanıyoruz.
Açıklamaya göre hangisi söylenebilir?
A) Bilginin aktarılması ve depolanmasında süreklilik devam etmiştir.
B) Geçmiş dönemlerde sözlü iletişime daha çok önem verilmiştir.
C) Yazılı iletişim sadece gelişmiş toplumların ihtiyaçlarını karşılamıştır.
D) Bilgi, yazının icadından önce resim ve sembollerle depolanmıştır.

18) Sümerlerin yazıyı bulmaları ile düşünceler yazıya aktarılmaya başlanmıştır. Mısır'da ise insanlar "Hiyeroglif" denilen resimli yazı ile kendilerini ifade etmişlerdir. Fenikeliler kolay öğrenilip yazılabilen bir alfabe geliştirmişlerdi.Yazı tarih boyunca birçok uygarlığın arasındaki iletişimi sağlamış ayrıca gelecek kuşaklara bilgi aktarımını kolaylaştırmıştır.

Verilen paragrafta yazının hangi özelliğine <u>değinilmemiştir?</u>

A)İnsanların düşüncelerini aktarmalarına yardımcı olduğuna

B)Bilgiyi aktarmada önemli bir araç olduğuna

C)Yazının öğrenilmesinin zor ve yorucu bir iş olduğuna

D)Çeşitli milletlerin yazıyı kullandığına

19) İnsanlar tarih boyunca bilgiyi kaydetmek ve aktarmak için çok çeşitli araçlar kullanmışlardır.
Aşağıdakilerden hangisi bu araçlardan biri <u>değildir?</u>

A)Tekerleğin icadı B)Yazının icadı
C)Parşömenin icadı D)Papirüsün icadı

20) • Bilgi nesilden nesile aktarılmaya başlanmıştır.
• Tarih öncesi dönem sona ermiş ve İlk Çağ başlamıştır.
• Elde edilen bilgiler depolanmaya başlanılmıştır.

Verilen bilgiler aşağıdaki olayların hangisi ile gerçekleşmiştir?

A) Tekerleğin icadı **B)** Kâğıdın icadı
C) Yazının icadı **D)** Matbaanın icadı

GÜZEL AHLAKİ TUTUM VE DAVRANIŞLAR

Ahlak, insanlarda bulunan iyi ve kötü tüm özellikleri kapsamakla birlikte daha çok güzel davranışlar için kullanılır. Ahlaki ilkelerin hepsinin amacı insanları güzel ahlaka yöneltmektir. İnsan kötü tutum ve davranışlardan uzaklaşıp ahlaki ilkelere yaklaştığı zaman güzel davranışlar sergiler. Güzel davranışların arttığı bir toplumda ise huzur ve güven ortamı oluşur.

ADALET : Hak ve hukuku gözetmek, her şeye hakkını vermek, her şeyi yerli yerinde yapmak ve doğruluk anlamlarına gelir. Adalet, toplum düzeninin sağlanması için vazgeçilmez bir değerdir. İnsanlar haksızlığa uğradığında sorunlarının adaletle çözülmesini ister. Adaletin hâkim olduğu toplumlarda insanlar kendini huzurlu hisseder. Adalet olmadığında ise zulüm, taşkınlık, haksızlık gibi davranışlar artar.

Böylece insanlar arasındaki ilişkiler olumsuz yönde etkilenir.

Yüce Allah herkese adaletiyle muamele eder. O, yaratmış olduğu varlıklardan da adaleti gözetmesini ister. Allah (c.c.) Kur'an-ı Kerim'de insanlara haksızlık yapmamalarını öğütlemiş ve adalete uygun yaşamalarını emretmiştir. "Şüphesiz Allah, adaleti, iyilik yapmayı, yakınlara yardım etmeyi emreder; hayâsızlığı, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor." ayetiyle insanları güzel davranışlara yönlendirmiş ve onlara adaletli davranmalarını emretmiştir.

DOSTLUK : İslam dini toplumsal ilişkilerin sevgi, saygı ve yakınlığa dayalı olmasını ister. Bu yakınlığı sağlayan unsurlardan biri de dostluktur. Dostluk iki insan arasında derin sevgi ve saygıyı ifade eden bir değerdir. İslam dini insanları toplumda dostluk, sevgi, kardeşlik bağını güçlendirecek davranışlara yönlendirmiştir.

Hz. Peygamber, dostluğun ölçüsünü ve nasıl sürdürüleceğini bizzat yaşayarak göstermiştir. Arkadaşlarını hasta iken ziyaret etmiş, ihtiyaç hallerinde onları yalnız bırakmamıştır. Onların sıkıntılarını paylaşmış, sevinçlerine de ortak olmuş ve onları çok sevmiştir. Ancak bu sevginin de ölçülü olması gerektiğini, "Sevdiğini ölçülü sev, belki bir gün düşmanın olur. Nefret ettiğinden de ölçülü nefret et, belki bir gün dostun olur." diyerek ifade etmiştir.

ÖZ DENETİM : Öz denetim kişinin dışarıdan bir baskı olmaksızın, davranışlarını denetleyip sınırlaması, kendini kontrol edebilmesidir. Toplumsal ilişkilerin sağlıklı bir şekilde yürüyebilmesi için insanların kendilerini öz denetime tabi tutması gerekir. İnsan bu sayede davranışlarını ve isteklerini kontrol eder.

Öz denetime sahip olan kişi nerede nasıl davranması gerektiğini bilir. İslam dini kişinin kendini kontrol edebilmesi için hükümleriyle inananlara güzel ve kötü davranışlar konusunda rehberlik eder. Yüce Allah, iyi bir kul olarak yaşayabilmeleri için insanlara rehber olarak Kur'an-ı Kerim'i göndermiş, Kur'an'ı bizzat yaşayarak göstermesi için de Hz. Muhammed'i (s.a.v.) görevlendirmiştir. Bu husus bir hadiste şöyle vurgulanmıştır: "Sözün en güzeli Allah'ın kitabıdır. Rehberliğin en güzeli ise Muhammed'in rehberliğidir."

SORUMLULUK : Kişinin kendi davranışlarını veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi ve mesuliyet anlamlarına gelir.

Sorumluluk duygusu insan hayatına yön veren önemli bir değerdir. Bu duygunun yardımıyla insan görevlerini bilir ve bu bilinçle hayatını devam ekttirir.

İslam dini, insanı sorumlu bir varlık olarak kabul etmiş ve davranışlarından sorumlu tutmuştur. Yüce Allah, toplumlara peygamber göndererek onlara sorumluluklar yüklediğini şöyle bildirmiştir: "Kim doğru yolu bulmuşsa, ancak kendisi için bulmuştur; kim de sapıtmışsa kendi aleyhine sapıtmıştır. Hiçbir günahkâr, başka bir günahkârın günah yükünü yüklenmez. Biz, bir peygamber göndermedikçe azap edici değiliz."

VATANSEVERLİK : Yardımsever; yoksullara, düşkünlere, yardıma muhtaç olanlara iyilik ve yardım etmeyi seven kişidir. Yardımsever olmak iyi bir insan olmanın gereğidir. Çünkü iyi insan başkalarının ihtiyaçlarına duyarsız kalmaz ve onlara yardımcı olur. Yardımlaşma varlıklı kimselerle yoksul kimseler arasındaki sevgi ve kardeşlik bağlarını güçlendirir, kıskançlığı ortadan kaldırır. Bu sayede toplumun farklı kesimleri arasında denge ve huzur sağlanmış olur.

İslam dini Müslümanları yardımseverliğe teşvik etmiş ve yardımların ihtiyaç sahiplerini incitmeden yapılmasını istemiştir. Konuyla ilgili Yüce Allah şöyle buyurmuştur: "Mallarını Allah yolunda harcayan sonra da harcadıklarının peşinden (bunları) başa kakmayan ve gönül incitmeyenlerin, Rab'leri katında mükâfatları vardır. Onlar için korku yoktur. Onlar üzülmeyeceklerdir de." Ayrıca Allah (c.c.) diğer bir ayette yardım yapılırken kibirden uzak durulması gerektiğini şöyle bildirmiştir: "Ey iman edenler! Allah'a ve ahiret gününe inanmadığı hâlde insanlara gösteriş olsun diye malını harcayan kimse gibi, sadakalarınızı başa kakmak ve gönül kırmak suretiyle boşa çıkarmayın…"

SORULAR

Doğru-Yanlış

1) Adaletin olmadığı toplumlarda anarşi ve kargaşa çıkar.

2) Dostlar birbirlerinin sırlarını başka dostları ile paylaşabilirler.

3) Öz denetim bireyin hayatını disipline etmesini sağlar.

4) Kişinin sorumlu tutulmasında akıl ve irade sahibi varlık olmasının etkisi yoktur.

5) Dinimize göre vatanı sevmek ve onu korumak kutsal sayılmıştır.

6 İnsanın doğuştan getirdiği ya da sonradan kazandığı iyi - kötü tutum ve davranışların tümüne ahlak denir.

Boşluk Doldurma

Öz denetim – Ölçülü – İman - Vatan – Akıl - Adalet

7) ''Yer ve gökler …………… ile ayakta durur.'' Hadis-i Şerif

8) Allah Resulü, insanların birbirlerine sevgi ve öfkede …………… olmasını istemiştir.

9) ……………… bireyin kendi kendini kontrol altında tutmasıdır.

10) Dinimiz bireyin sorumlu tutulabilmesinin temel şartı olarak ……………. sahibi olmasını göstermektedir.

11) …………….., bir milletin üzerinde yaşadığı ve sınırlarının belirli antlaşmalar ile çizildiği toprak parçasıdır.

12) Sizden biri kendisi için istediğini (Müslüman) kardeşi için de istemedikçe (gerçek anlamda) ………….. etmiş olamaz.

Soru-Cevap

13) Aşağıdakilerden hangisi, "Güzel Ahlak" ile ilgili bir cümle değildir?

A)"Sizin en hayırlı olanınız, ahlakça en güzel olanınızdır." Hz. Muhammed (s.a.v)

B)"…Verdiğiniz sözü yerine getirin. Çünkü verilen söz sorumluluğu gerektirir." İsra suresi, 34

C)"…Birbirinize emanet bırakırsanız, emanet bırakılan kimse emaneti sahibine versin…" Bakara suresi, 283

D)"…Senin görevin sadece tebliğ etmektir. Hesap görmek ise bize aittir."R'ad suresi, 40

14) *"Allah Teâlâ, Peygamberimiz hakkında, "Gerçekten sen büyük bir ahlak sahibisin." buyurmuştur. Hz. Aişe de onun ahlakını soran bir kimseye, "Onun ahlakı Kur'an'dı" demiştir."*

Buna göre aşağıdaki davranışlardan hangisi İslam'a uygun düşen bir davranış değildir?

A) Adaletli olmak **B)** Güvenilir olmak

C) Kibirli olmak **D)** Doğru olmak

15) - *Hadis:"Müminler arasında imanca en olgun olan ______________ en güzel olanıdır."*

Yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

A) Zenginlik bakımından **B)** Ahlak bakımından

C) Zekâ bakımından **D)** Güzellik bakımından

16) Peygamber Efendimiz'in "*Suç işleyen kızım Fatma bile olsa cezalandırmaktan çekinmem***" demesi onun hangi özelliğini göstermektedir?**

A) Alçakgönüllü olduğunu

B) İnsanlarla iyi geçinmesini

C) Cesaretli olmasını

D) Adaletli olmasını

17) *"Sizin en hayırlınız insanlara faydalı olanınızdır."*

Bu hadisi ilke edinen bir kişinin aşağıdaki davranışlardan hangisini yapması beklenmez?

A) Akraba ve komşularına iyi davranması.

B) Karşılaştığı kişilere selam vermesi.

C) Doğru ve adaletli davranması.

D) Eşyalarını kimseyle paylaşmaması.

18) *'Bugün Allah için ne yaptın ?'* **sorusunu kendine soran kişi ne amaçlıyordur ?**

A) Cevap vermeyi **B)** Özdenetim sağlamayı

C) Sabırlı olmayı **D)** Sorunlu olmayı

19) *"Kıyamet gününde hakları mutlaka sahiplerine vereceksiniz. Hatta boynuzsuz koyun, boynuzlu koyundan hakkını alacaktır."*

Yukarıdaki hadis-i şerifte üzerinde durulan ahlaki davranış nedir ?

A) Adalet **B)** Özdenetim

C) Sorumluluk **D)** Eşitlik

20) *Bir gün Peygamberimiz önlerinden bir cenaze geçerken ayağa kalkar. Çevresindekiler, geçen cenazenin bir Yahudi cenazesi olduğunu söylerler. Hz. Peygamber: "Olsun, o da bir can değil mi?" diyerek cevap verir.*

Bu olay Hz. Peygamberin en çok hangi yönünü gösterir?

A) Sabrını **B)** İnsanlara değer verdiğini

C) Danışarak iş yaptığını **D)** Cesaretini

The forms of the simple present

The affirmative form of the simple present:

I, you, we, they	play.
He, she, it	plays.

Remember the verbs in the third person singular (he,she and it) always take an "s". For example, "he ***plays***, she ***sings***,it ***works***..."

Examples:

- Nancy and James ***speak*** good German.
- Nancy ***works*** in a restaurant downtown.
- The children ***play*** in the garden every weekend.

The interrogative form of the simple present:

Do	I, you, we, they	play?
Does	he, she, it	

Examples:

- **Do** you **speak** good German?
- **Does** Nancy **work** in a restaurant downtown?

The negative form of the simple present:

I, you, we,they	do not	play.
	don't	
He, she, it	does not	
	doesn't	

Examples:

- No, I **don't speak** German.
- No, she **doesn't work** in a restaurant downtown

The use of the simple present:

The simple present is used:

- to give your opinion - I **like** ice cream. I **don't like** spicy food.
- to talk about schedules - The library **opens** at eight. It **doesn't open** at 7.
- to talk about daily habits (routine actions)- Sara **eats** a cheese for breakfast every day. She **doesn't eat** cereal.
- to give facts - The earth **circles** the sun. The moon **doesn't circle** the sun.

The spelling of the third person singular form of the simple present:

All the verbs take an "s" in the simple present when conjugated in the third person singular (he, she, it) form:

Examples:

- I visit my parents every summer holiday. But my wife visit**s** her parents every weekend.
- My brother meet**s** his girlfriend everyday.

So the rule is:

He / she / it + Verb + S

There are however some special cases. Here are the spelling rules:

Silent *e*	**Vowel + *y***	**Consonant + *y***	**Verbs ending in *o***	**Verbs ending in *s*, *z*, *sh*, *tch*, *ch***
close = clos**es** note = not**es**	play = play**s** say = say**s**	study = stud**ies** marry = marr**ies**	go = go**es** do = do**es**	miss = miss**es** buzz = buzz**es** hatch = hatch**es** finish = finish**es** teach = teach**es**

Examples:

- She drive**s** to work every morning.
- He say**s** he play**s** football on the weekends

Exception:

- The verb **to have** changes its forms as follows:
  I **have** two sisters and two brothers. But she **has** one sister and two brothers.
  I **have** = he / she / it **has**

1) I ………… a bike after school every day.

a) ride c) riding

b) rides d) drive

2) John …………….. fish once a week.

a) eats c) eating

b) eat d) don't eat

3) My brothers …………football every Sunday.

a) plays c) play

b) playing d) doesn't play

4) We ……………… snowman in winter.

a) making c) do

b) makes d) make

5) Joe …………….playing tennis, but I ………….. playing baseball at the weekends.

a) like / likes

b) likes / likes

c) likes / like

d) like / like

6) Martin is a vegetarian.He ………eats meat.

a) never c) always

b) usually d) sometimes

7) Albert often ……………to beach in summers.

a) goes c) go

b) gos d) going

8) My sister Maria ………………… shopping at the weekends.

a) make c) does

b) do d) dos

9) They usually go to disco and .... till midnight.

a) dancing c) sing

b) sings d) dance

10) Albert is good at Art. He ………… nice pictures.

a) draws c) don't draw

b) doesn't draw d) draw

11) These are farm animals.They………in the farm.

a) doesn't lives c) lives

b) don't live d) live

12) Andrew is Canadian. He …………. from Canada.

a) comes c) don't come

b) come d) coming

13) Betty ……………….. a daughter and a son.

a) has c) haves

b) have d) is

14) George is too fat because he ………… too much.

a) drinks c) eat

b) swims d) eats

15) I never ………………credit card in shopping.

a) use c) uses

b) don't use d) using

16) We ……………when the traffic light is red.

a) go b)wait

c) stop d) look

17) Bill always ……………. flowers to Julia.

They ……………. each other.

a) give / love

b) gives / love

c) gives / loves

d) give / loves

18) Clara can't see well so she …………glasses.

a) wears

b) wear

c) wearing

d) weares

19) Adam is a pilot. He …………. planes.

a) flys c) fly

b) flyes d) flies

20) Tom is a very good athlete.

a) He runs very slowly.

b) He run very fast.

c) He runs very fast.

d) He doesn't run fast.

CEVAP ANAHTARI

MATEMATİK	TÜRKÇE	FEN	SOSYAL	DİN KÜLT.	İNGİLİZCE
1) D	1) bahçedir güzelse masadır okulmuş	1) B	1) D	1) Doğru	1) A
2) D	2) seviyorsa yazmalıymış gezecekti bakıyormuş Hastalanmıştır	2) A	2) A	2) Yanlış	2) A
3) C	3) -Birleşik Zamanlı Fiil Yapmıştır. -İsmi yüklem yapmıştır. -Yoktur -İsmi yüklem yapmıştır. -Yoktur	3) A	3) B	3) Doğru	3) C
4) C	4)C	4) D	4) C	4) Yanlış	4) D
5) B	5)C	5) C	5) D	5) Doğru	5) C
6) A	6)A	6) C	6) B	6) Doğru	6) A
7) C	7)C	7) D	7) D	7) Adalet	7) A
8) D	8)B	8) D	8) A	8) Ölçülü	8) C
9) B	9)B	9) B	9) A	9) Öz denetim	9) C
10) A	10)C	10) C	10) C	10) Akıl	10) A
11) B	11)C	11) B	11) B	11) Vatan	11) D
12) C	12)A	12) D	12) C	12) İman	12) A
13) C	13)D	13) B	13) A	13) D	13) A
14) A	14)C	14) D	14) A	14) C	14) D
15) D	15)A	15) C	15) D	15) B	15) A
16) A	16)B	16) A	16) B	16) D	16) C
17) B	17)D	17) C	17) A	17) D	17) B
18) D	18)D	18) C	18) C	18) B	18) A
19) C	19)B	19) A	19) A	19) A	19) D
20) C	20)A	20) D	20) C	20) B	20) C

EMEĞİ GEÇEN ÖĞRETMENLERİMİZ

AR-GE EKİBİ

MÜDÜR YARDIMCISI

FATİH SELİM TAN

MEHMET ZAKİR BEKLİM

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ ÖĞRETMENİ

KEMAL ECE

MATEMATİK ÖĞRETMENİ

MAHMUT İŞİYOK

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ

MERYEM YILDIRIM

FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENİ

ABDULKADİR BAYSAL

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENİ

SEDA AKTAŞ

DİN KÜLT. VE AHLAK BİLG. ÖĞRETMENİ

SELMAN KEZER

İNGİLİZCE ÖĞRETMENİ